

KODEKS ZA MARJAN

Temeljni zahtjevi prilikom određivanja uvjeta uređivanja Park šume Marjan kao posebno vrijedne i osjetljive cjeline

Potrebno je poštivati granice zaštićenog područja Park šume Marjan određene Rješenjem iz 1988. godine.

Park šumu Marjan je potrebno uređivati u skladu s karakterom zaštićenog prirodnog dobra i očuvanjem osobitosti krajolika i vrijednih izgrađenih struktura. Svi zahvati u Park šumi Marjan i širem krajobrazu posebno su osjetljivi i potrebno ih je svesti na najmanju mjeru i u funkciji održavanja park - šume, odnosno očuvanja vrijednosti šireg krajobraza.

Prostor unutar Park šume Marjan je prvenstveno javni prostor na dobrobit građana Splita i posjetitelja, te ima kulturnu, socijalnu, odgojno obrazovnu i rekreativnu namjenu.

Najveći dio Park šume Marjan uređuje se i dograđuje u skladu sa ciljevima zaštite šume kao temeljnog fenomena (botanički vrt, arboretum, muzeji, ornitološka zbirka, rekreacijski sadržaji, kupališta, javni i drugi slični sadržaji, potrebna komunalna infrastruktura).

U granicama Park šume Marjan ne dopušta se gradnja stambenih građevina.

Park šuma Marjan se štiti, čuva i uređuje u svrhu javnog korištenja, očuvanja krajobraznih vrijednosti i spomeničke baštine.

Zaštita i uređenje Park šume Marjan implicira primjereno uređenje kontaktnog područja, posebno istočnih padina Marjana prema gradskoj luci i Poljudu. U tom smislu definira se šire, krajobrazno značajno područje Marjanskog poluotoka koje je omeđeno Matošićevom ulicom do gradske luke, Zrinsko Frankopanskom ulicom, Matoševom ulicom obuhvaćajući uvalu Poljud do današnjeg bazena Mornara. To područje ujedno pripada i zaštićenoj spomeničkoj cjeline grada. U sukladnosti sa navedenim područjem, dio starog Hajdukovog igrališta i okoliš te nastavno Vidovićev park zadržavaju se kao zelene površine bez stambene izgradnje kao „ulazak“ Marjana u središte grada.

Ograničava se odvijanje kolnog prometa na način da se parkirališta rješavaju izvan šume, uz mjere poticanja javnog ekološkog prijevoza.

Prilikom odabira lokacija za javne namjene potrebno je očuvati postojeće zelenilo – šumu i pojedinačna stabla u cilju zaštite krajobraza.

Uređenje prostora i gradnju na kontaktnom području Park šume Marjan (padina Marjana prema Poljudu i gradskoj luci) je potrebno regulirati u funkciji krajobrazne zaštite područja (ograničenje visine pojedinačnih zahvata, zaštita šume, zelenih površina i pojedinačnih stabala).

Poljoprivredne površine, do privođenja planiranoj namjeni, mogu se koristiti samo za otvorene nasade (bez plastenika i staklenika) bez mogućnosti građenja poljskih kućica. Izgrađene građevine nakon 1968. godine i bez građevne dozvole, kao i sva odstupanja od građevne dozvole ili naknadne nelegalne dogradnje i nadogradnje moraju se uklanjati po dinamici, koja će biti utvrđena u Programu sanacije devastiranih prostora, posebno obale i neplanske izgradnje.

Planira se zaštita, održavanje i unapređenje šumskih površina te daljnje pošumljavanje područja na temelju gospodarske osnove i PPPPO-a. Potpuna zaštita park-šume ostvarit će se otkupljivanjem zemljišta, korištenjem instituta prvokupa i osnivanjem fundacije za Marjan te izjednačavanjem (prijenosom) građevnih prava kao i većeg uključivanja i animiranja javnosti prilikom donošenja odluka o uređivanju prostora (javna izlaganja, sredstva javnog informiranja, uključivanje građanskih i nevladinih udruga, stručna javnost i dr.).

- 1. Zahtijevamo da se na cjelokupnom prostoru Park šume Marjan zabrani izgradnja novih građevina. Sukladno tome izvršiti izmjene GUP-a na način da se ukinu građevinska područja unutar zaštićenog područja Park šume Marjan. Izuzetak mogu biti umjetne, nasute plaže na kojima je moguća izgradnja manjih ugostiteljskih objekata do 12 m² i ZOO vrt u kojem je moguća izgradnja manjih autentičnih nastamba za životinje.**
- 2. Zahtijevamo da se sve građevine unutar zaštićenog područja Park šume Marjan evidentiraju, fotografiraju i da se izvrši provjera usklađenost tih građevina s građevinskim dozvolama, te da se utvrdi njihova namjena i korištenje, kako sadašnja tako i buduća. Provođenje ovog prijedloga je od izuzetne važnosti kako bi se omogućila provedba odredbe Članka 47. GUP-a koja glasi: „Izgrađene građevine nakon 1968. godine i bez građevne dozvole, kao i sva odstupanja od građevne dozvole ili naknadne nelegalne dogradnje i nadogradnje moraju se uklanjati po dinamici koja će biti utvrđena u Programu mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru Grada Splita“. Budući je novim Zakonom o prostornom uređenju i gradnji ukinuta obveza izrade Programa mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru, predlažemo temeljem odredbe Članka 89. Prostornog plana uređenja grada Splita izraditi Program sanacije devastiranih prostora, posebno obale i neplanske izgradnje.**
- 3. Zahtijevamo da se izradi Program sanacije devastiranih prostora, posebno obale i neplanske izgradnje.**
- 4. Zahtijevamo da Javna ustanova za upravljanje park-šumom Marjan pisanim putem obavijestiti sve vlasnike zemljišta da se njihovo zemljište nalazi unutar zaštićenog područja Park šume Marjan za koji vrijede posebne mjere zaštite, očuvanja, unaprjeđenja i korištenja zaštićenog područja.**
- 5. Zahtijevamo da Javna ustanova za upravljanje park-šumom Marjan izvrši popis svih zemljišta unutar zaštićenog područja Park šume Marjan te temeljem članka 112. točka (7) Zakona o zaštiti prirode izvrši sve potrebne radnje za upis prava prvokupa u zemljišne knjige kod nadležnog suda, a sve u srhu onemogućavanja nezakonite prodaje zemljišta bez korištenja prava prvokupa.**

Provođenjem ove odredbe Zakona o zaštiti prirode dodatno bi se zaštitilo Park šumu Marjan, sukladno odredbi Članka 113. točka (2) Zakona o Zaštiti prirode po kojem strane pravne ili fizičke osobe ne mogu stjecati pravo vlasništva na nekretninama u park-šumi.
- 6. Zahtijevamo početak otkupa ili zamjene privatnih parcela unutar granica Park šume Marjan metodom višekriterijalne analize, već izrađenoj od strane Građevinsko-arhitektonskog fakulteta u Splitu. Obvezati stručne službe grada Splita i Javnu ustanovu za upravljanje park-šumom Marjan da na osnovu rezultata višekriterijalne analize izvrše:**
 - procjenu vrijednosti zemljišta;
 - listu prioriteta otkupa;
 - dugoročni plan otkupa;
 - planiranje godišnjih proračunskih sredstava u tu svrhu.

Sve aktivnosti temelje se na Članku 47. GUP-a u kojem se navodi: "Potpuna zaštita park-šume ostvarit će se otkupljivanjem zemljišta, korištenjem instituta prvokupa i osnivanjem fundacije za Marjan te izjednačavanjem (prijenosom) građevnih prava kao i većeg uključivanja i animiranja javnosti prilikom donošenja odluka o uređivanju prostora (javna izlaganja, sredstva javnog informiranja, uključivanje građanskih i nevladinih udruga, stručna javnost i dr.)."

7. **Zahtijevamo da se sukladno odredbama GUP-a Članka 47.** („Planira se zaštita, održavanje i unapređenje šumskih površina te daljnje pošumljavanje područja na temelju gospodarske osnove i PPPPO-a.“ i „Poljoprivredne površine, do privođenja planiranoj namjeni, mogu se koristiti samo za otvorene nasade, bez plastenika i staklenika, bez mogućnosti građenja poljskih kućica“) i **Članka 56. alineja dva** („- proširenje površine pod šumom usklađeno s postojećom šumom, na način da se zadovolje rekreativne, estetske, znanstvene, edukativne i druge funkcije Park šume Marjan“) **utvrde točna područja šumskog zemljišta na cjelokupnom zaštićenom području Park šume Marjan i da se izradi plan proširenja šumskih površina autohtonim i već prisutnim alohtonim biljnim vrstama.**
8. **Zahtijevamo da se za rubna područja (šumske i zelene površine) zaštićenog područja Park šume Marjan striktno primjenjuje odredba Članka 15. GUP-a koja glasi:** „Na rubnim dijelovima u Park šumu su uključene šumske i zelene površine koje nisu u formalnom režimu zaštite ali s Park šumom čine funkcionalnu cjelinu“, **kao i odredba PPUG (Članak 61.) i GUP-a (Članak 47.) koja glasi:** „Uređenje prostora i gradnja na kontaktnom području Park šume Marjan (padina Marjana prema Poljudu i gradskoj luci) je potrebno regulirati u funkciji krajobrazne zaštite područja (ograničenje visine i pojedinačnih zahvata, zaštita šume, zelenih površina i pojedinačnih stabala“). Također primijeniti odredbu Zakona o šumama, Gradnja objekata u šumi (Članak 37.).
9. **Zahtijevamo postepeno uklanjanje svih neprimjerenih ograda na parcelama, te izradu autentičnih ograda (suhozida) do konačnog otkupa svih parcela.**
10. **Zahtijevamo podizanje nove ograde, primjereno dizajnirane, koja bi fizički odvojila šumsko područje i područja koja su predviđena za pošumljavanje od građevinskog područja ili već izgrađenog područja. Granice Park šume Marjan prikladno označiti urbanom signalizacijom na mjestima gdje nije moguće postavljanje ograde.**
Točno mjesto postavljanja ograde odrediti tijekom izrade PPPPO-a. U tu svrhu oformiti komisiju sastavljenu od predstavnika Javne ustanove, stručnih službi grada Splita i civilnih udruga koja bi uvidom na terenu odredila točno mjesto postavljanja ograde ili oznaka vodeći pri tom računa o svakom metru Park šume Marjan.
11. **Zahtijevamo da se ne planira nova gradnja na prostoru Oceanografskog instituta. Zadržati samo znanstvene i znanstveno istraživačke sadržaje. Prostor oko Oceanografskog instituta otvoriti za javnost.**
Ispitati mogućnost eventualnog premještanja Oceanografskog instituta na drugu lokaciju (Lora), a postojeću zgradu koristiti za javne namjene (muzej i akvarij).
12. **Zahtijevamo da se ne planira nova gradnja, odnosno dogradnja rekreacijskog centra na području Bena.**
13. **Zahtijevamo da se na obalnom dijelu Park šume Marjan zabrani bilo kakva mogućnost nasipanja, kao i mogućnost izgradnje lučica.**
14. **Zahtijevamo za prirodne plaže u Park šumi Marjan:**
 - čuvanje postojećih obilježja terena i vegetacije;
 - minimalno uređenje pristupnih staza u smislu sigurnosti pristupa i kretanja;
 - uređenje postojećih manjih platoa s tuševima, montažnim svlačionicama i pokretnim – kemijskim, primjereno dizajniranim, WC-ima.

15. Zahtijevamo da se na umjetnim, nasutim plažama koje su u obuhvatu Park šume Marjan (Kaštelet, Kašjuni, Prva voda) poduzimaju samo oni zahvati i radnje koji su u svrhu njihovog uređenja, i to isključivo na nasutim dijelovima plaža bez zadiranja u šumu ili šumsko zemljište. U svrhu uređenje provesti natječaj za izradu idejnog rješenja uređenja i urbanog opremanja umjetnih, nasutih plaža.

Na nasutom dijelu omogućiti:

- održavanje šljunčanog nasipa na obalnoj liniji;
- uređenje platoa sadnjom visoke vegetacije;
- uređenje pješačkih, sunčališnih i rekreacijskih površina;
- postavljanje tuševa, montažnih svlačionica i pokretnih - kemijskih primjereno dizajniranih WC-a;
- uređenje parkirališta za potrebe kupališta na način da ne ulazi u kupališni prostor niti u šumu ili šumsko zemljište.

16. Zahtijevamo da se poštuju odredbe GUP-a koje se odnose na promet unutar zaštićenog područja Park šume Marjan, a što znači:

- hitno uspostavljanje cjelogodišnje pješačke zone od Instituta do sj. vrata;
- proširenje cjelogodišnje pješačke zone od skretanja za Kašjune do sj. vrata GUP (grafički prilog – 3. Prometna i komunalna infrastrukturna mreža);
- izgradnja parkirališta na južnoj strani Marjana;
- izgradnja parkirališta na sjevernoj strani Marjana – Članak 34. GUP-a (tablica - točka 5. Poljud, za Park šumu Marjan (sjeverna vrata).

Realizacijom ovih odredbi omogućava se potpuna zabrana prometa motornim vozilima na Marjanu, osim onih s dozvolom i javnog ekološkog prijevoza koji bi se vezao na javni gradski prijevoz na planiranim parkiralištima i kojim bi se omogućavao pristup atraktivnim točkama na Marjanu (Bene, ZOO vrt, Telegrin).

Razmisлити o uređenju parkirnih mjesta uz južni dio ulice Put sv. Mande, te uvođenju jednosmjernog prometa u istoj ulici kako bi se spriječilo parkiranje vozila na zelenim površinama uz ogradu Park šume Marjan.

17. Zahtijevamo uređenje postojećeg protupožarnog puta između Ulice V. Lisinskog i sv. Nikole u svrhu onemogućavanja ulaska i parkiranja vozila na platou Prve vidilice, kao i uređenje postojećih i novih pješačkih putova na južnim padinama Marjana.

18. Zahtijevamo da se izvrši analiza stanja i odredi buduća namjena i korištenje kompleksa Vile Dalmacija, poštujući odredbe Zakona o zaštiti prirode. Širi prostor, posebno obalni, otvoriti za javnost uz uklanjanje zida na Kašteletu i uređenje pješačke staze do Kašjuna.

19. Zahtijevamo uređenje-obnovu kompletnog Botičevog šetališta uz sljedeće prioritete:

- obnova porušenog zida na početku B. Šetališta,
- uređenje partera i kamene ograde na platou Prve vidilice
- označavanje u parteru pješačke staze između monumentalnih skala na Trumbićevoj obali i Botičevog šetališta na Dražancu.

20. Zahtijevamo rekonstrukciju i eventualno proširenje postojećeg ZOO vrta uz obnovu postojeće zgrade Prirodoslovnog muzeja i malog restorana, te uređenje ZOO vrta u skladu sa suvremenim standardima s autohtonim životinjama u autentičnim nastambama uz uklanjanje betonskih nastamba za divlje životinje.

- 21. Zahtijevamo uređenje i eventualno proširenje devastiranog Botaničkog vrta uz privođenje svrsi postojećih objekata za potrebe Botaničkog vrta, uključujući i objekt koji se sada koristi za stanovanje.**
- 22. Zahtijevamo, temeljem Zakona o zaštiti prirode, premještanja vojne baze za demagnetizaciju u Loru ili na neku drugu lokaciju uz planiranje neke druge, isključivo javne namjene (npr. ronilački centar ili sl.).**
- 23. Zahtijevamo upis Park šume Marjan u Registar kulturnih dobara Ministarstva kulture Republike Hrvatske i prijavljivanje kontaktne zone UNESCO-u u kojoj će se nalaziti i Park šuma Marjan.**
- 24. Zahtijevamo radikalno poboljšanje zaštite i održavanja Park šume Marjan, za što je zadužena Javna ustanove za upravljanje park-šumom Marjan, uz odgovarajući nadzor nad njihovim radom.**
Ustanova je osnovana na inicijativu Društva Marjan i sa svojih 50- ak zaposlenika i godišnjim budžetom od 7.000.000,00 kn, dosadašnjim radom nije opravdala očekivanja u pogledu poboljšanja zaštite i održavanja Park šume Marjan.
- 25. Zahtijevamo završetak izrade Prostornog plana područja posebnog obilježja (PPPPPO) Park šume Marjan uz provođenje navedenih zahtjeva.**
Posebno ističemo da se Prostorni plan područja posebnog obilježja Park šume Marjan ne donosi u svrhu omogućavanja nove izgradnje već radi dodatne zaštite i unapređenja zaštićenog područja Park šume Marjan, prvenstveno kao javnog prostora na dobrobit građana Splita.

Statut grada Splita:

"Jednako će čuvati i brdo Marjan, tako da svako njegovo živo biće, svaki bor, pa i svaki kamen njegov sačuva da bude na ures Gradu i radost onima koji Marjan gledaju ili u njemu hlad i smiraj traže".